

1 Aard en basis van het huwelijk

INLEIDING

Alles ‘moet kunnen’ – ook binnen de kerken.

Een op de twee huwelijken strandt.

Hoe kijk jij aan tegen deze ontwikkelingen? Hoe normaal vind jij het als mensen gaan scheiden en opnieuw trouwen? Weet jij welke gegevens en richtlijnen er vanuit de Bijbel aangereikt worden voor het christelijk huwelijk? Is er sprake van een uitholling van de betekenis van allerlei begrippen, waardoor ook kerkmensen niet goed meer weten wat Bijbelse principes zijn voor het christelijk huwelijk?

BIJBELSE GEGEVENS

Wanneer je je visie op het christelijk huwelijk wilt vormen, dan moet je teruggrijpen op Gods Woord en op de gegevens die daarin terug te vinden zijn over het huwelijk en de huwelijksluiting.

Schepping

Lees Genesis 2:18-24.

God zegt na de schepping van Adam dat het niet goed is als hij alleen blijft. God besluit dan ook om voor Adam een hulp te maken ‘die bij hem past’, die ‘als tegen hem over zij’: een tegenhanger die tegen Adam opgewassen is, een hulp die vlakbij is, die op zijn niveau staat.

Het alleen-zijn van Adam (te midden van Gods goede schepping) is door Gods goedheid opgeheven. Dan volgt er in Gods Woord: ‘Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn’ (Gen. 2:24). Deze woorden worden later aangehaald in het Nieuwe Testament.

Lees Mattheüs 19:5-6 en Efeze 5:31.

Deze woorden worden door de Heere Jezus en door Paulus geciteerd als een door God gestelde wet voor alle tijden en plaatsen. Het huwelijk begint met loslaten: het loslaten van alle andere relaties. De nauwste relatie buiten het huwelijk wordt hier genoemd: het verlaten van je vader en moeder. Daarin ligt besloten dat als het nodig is om je vader en moeder te verlaten, alle minder nauwe banden zeker verbroken, veranderd of achtergelaten moeten worden.

⑥ Het huwelijk begint met het loslaten van alle andere relaties om een permanente relatie tussen één man en één vrouw tot stand te brengen. ⑥

Natuurlijk is de liefdesband met ouders blijvend. Maar die moet van karakter veranderen, zodat de volle toewijding van de man nu op zijn vrouw gericht is. En de volle toewijding van de vrouw geldt nu haar man.

De Heere gaf dit gebod aan de man (hoewel het op zowel man als vrouw van toepassing is) omdat het aan de man is een nieuw gezin te stichten. Hij kan niet langer onder het gezag van zijn ouders staan, want nu neemt hij de verantwoordelijkheid over zijn eigen gezin op zich.

De Bijbel maakt duidelijk dat een volwassene zijn ouders moet blijven eren en dat hij, nu hij onafhankelijk is, zorg voor hen moet dragen wanneer dat nodig is, en eerder verantwoordelijkheid *voor* hen op zich moet nemen dan verantwoording *aan* hen moet afleggen (Matth. 15:3-9, 1 Tim. 5:4-8). Maar: hij moet loslaten, want noch de relatie met de ouders, noch enige andere relatie mag tussen man en vrouw komen.

Je stemt je leven af op het leven van je partner in plaats van bij een andere persoon of groep te zoeken naar de vervulling van je emotionele behoeften. Dit betekent ook dat je aan andere dingen minder prioriteit geeft – je carrière, je huis, je hobby's, je talenten, je interesses of zelfs je werk binnen de kerk.

Alles moet in het juiste perspectief gezet worden: God hoort op de eerste plaats te staan in je leven, en wat er verder ook belangrijk is in je leven, het moet minder belangrijk zijn dan je huwelijk en de vervulling van de emotionele behoeften van de ander.

Het eerste beginsel uit Genesis 2:24 is dus dat trouwen *loslaten* betekent. De door God bedoelde eenheid tussen man en vrouw in het huwelijk kan nooit ontstaan wanneer je niet bereid bent al je andere relaties daaraan ondergeschikt te maken.

⑥ ‘Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn’ (Gen. 2:24). ⑥

Het volgende wat uit deze inzetting blijkt, is dat het geen zin heeft los te laten als je niet bereid bent een leven lang *aan te kleven*. Ook dit is op beide partners van toepassing. Aankleven, aanhangen, plakken, vastzitten, door een sterke band verbonden zijn ... Dat suggereert een vastbesloten handeling; er is niets passiefs aan.

⑥ Het huwelijk vereist een onafscheidelijke vereniging van man en vrouw, hun hele leven. ⑥

Het Hebreeuwse woord *dabaq*, dat de Statenvertaling met ‘aankleven’ weergeeft, gaat ook uit van activiteit: kleven of plakken, vast blijven zitten, vasthouden, inhalen, fel achtervolgen, nemen, vangen door achtervolging.

Het is duidelijk dat God een krachtige boodschap heeft voor beide huwelijkspartners. De man is als eerste verantwoordelijk om al het mogelijke te doen en alles te zijn wat hij móét zijn om onverbreekelijke banden te vormen met zijn vrouw. En de vrouw moet op dezelfde wijze op haar man reageren.

‘Deze banden zijn niet als de mooie linten die om huwelijkscadeaus zitten. Nee, ze moeten gesmeed worden in de hitte van het dagelijks leven en de druk van crises, om een eenheid te vormen die niet verbroken kan worden’ (uit: Ed Wheat, *Een huwelijk vol liefde*, 2003).

De kracht van de betekenis die in het woord ‘aankleven’ ligt, kun je begrijpen door te onderzoeken hoe de Heilige Geest het woord *dabaq* in het boek Deuteronomium gebruikt heeft. De volgende vier voorbeelden spreken over het aanhangen van de levende God.

Lees Deuteronomium 10:20, 11:22, 13:4 en 30:20.

In deze Bijbelgedeelten lees je dat aanhangen in Gods ogen ‘toewijding met het hele hart’ betekent. Deze toewijding is allereerst geestelijk, maar ze werkt door in ieder aspect van je wezen: intellectueel, emotioneel en fysiek.

Je hebt de onophoudelijke mogelijkheid je partner aan te hangen, zelfs in de kleinste details van het leven. Alles wat jullie naar elkaar toe trekt, zal deel zijn van dat aanhangen. Alles wat afstand tussen jullie schept – geestelijk, intellectueel, emotioneel of fysiek – moet vermeden worden, omdat het de goddelijke bedoeling van het huwelijk ondermijnt.

Wetgeving in het Oude Testament

– Eén man met één vrouw

In het Oude Testament komt het polygame huwelijk wel voor (één man getrouwd met meerdere vrouwen), maar dit is niet in overeenstemming met Gods wil vanaf het begin. Abraham had naast Sara twee bijvrouwen. Jakob trouwde met Rachel en met Lea. Gideon had meer dan één vrouw. Salomo had heel veel vrouwen. De Bijbel laat zien dat hieruit ook veel problemen en moeiten voortkwamen. Denk aan Sara en Hagar, Rachel en Lea, Hanna en Peninna! De profeten gebruikten vaak het beeld van het huwelijk. De kern van die symbolische beeldspraak is juist het trouw zijn aan één man of één vrouw.

- Geen gemeenschap vóór het huwelijk
Over geslachtsgemeenschap voor het huwelijk is de Bijbel duidelijk.

Lees Exodus 22:16-17 en Deuteronomium 22:28-29.

Hier lees je over geslachtsgemeenschap voor het huwelijk met een meisje dat niet verloofd of getrouwd is. De Heere wilde binnen Zijn volk geen zedeloosheid en geen 'vrije liefde'. De gemeenschap tussen man en vrouw is onverbrekkelijk aan het huwelijk verbonden.

- Ondertrouw
Ondertrouw komt ook al in het Oude Testament voor.

Lees Deuteronomium 20:7 en 22:24.

Een jongen die ondertrouwd is, hoeft niet met het leger mee ten strijde te trekken, zodat hij niet zou sneuvelen en een ander met zijn bruid zou trouwen. Ook heeft God wetten gegeven over het aanranden en verkrachten van een ondertrouwd meisje.

Het huwelijk in Israël

De Bijbel laat ons zien dat de huwelijksluiting plaatsvindt als een contract tussen twee families. Het was gebruikelijk dat een zoon zijn vader toestemming vroeg om het meisje van zijn keuze tot vrouw te vragen. De beide vaders spraken een zegen over het getrouwde paar uit. Toch was er ook sprake van toezicht op de naleving van de huwelijkswetten door de oudsten van het volk. Zij traden als een soort overheid op (Deut. 25:5-10).

De sluiting van het huwelijk werd in het oude Israël gezien als een zuiver burgerlijke aangelegenheid. Er kwam geen priester aan te pas. Vanuit Maleachi 2:14 en Hosea 2:18-19 weten we dat het huwelijk als een altijddurend verbond van onverbreekelijke trouw werd gezien.

Het Nieuwe Testament

Als het in het Nieuwe Testament gaat over ‘ondertrouw’ (Matth. 1:18), merk je dat toen nog dezelfde wetten golden als in het Oude Testament. Daarom wilde Jozef Maria in stilte verlaten; om haar niet te schande te maken, om zelf de schuld op zich te nemen dat zij zwanger was en om te voorkomen dat zij gestenigd zou worden.

De Heere Jezus begon Zijn opdracht als Redder en Verlosser in het openbaar op een bruiloft. Het eerste wonder dat Hij deed, was gericht op de vreugde en blijdschap van de bruiloft. Hij wil dus gehuwden Zijn bijstand verlenen!

☉ Het eerste wonder dat Hij deed, was gericht op de vreugde en blijdschap van de bruiloft. ☉

Lees Johannes 2:1-11.

De Heere Jezus is Zelf nooit in het huwelijk getreden. Hij moest, om het huwelijk te reinigen en te heiligen, alleen blijven. Nooit mocht Hij aan het minste verlangen naar de band van het huwelijk toegeven, opdat niet alle huwelijken van Gods kinderen hun bestemming zouden missen. Zijn leven moest volkomen en altijd toegewijd zijn aan de dienst aan Zijn Vader, want Zijn taak bestond niet in de *uitbreiding* van het

menselijk geslacht, maar in de *verlossing* van de mensen, opdat Hij de Middelaar en Broeder van alle mensen kon zijn.

BURGERLIJK HUWELIJK EN KERKELIJKE BEVESTIGING

Gezien de Bijbelse gegevens is de sluiting van het huwelijk een burgerlijke aangelegenheid. In de Rooms-Katholieke Kerk ging men het huwelijk steeds meer als sacrament zien, door een verkeerde verklaring van Efeze 5:32. In de Latijnse vertaling van de Bijbel is het woord ‘verborgenheid, geheimenis’ vertaald met *sacramentum*. Uiteindelijk besliste men op het Concilie van Trente (1545-1563) dat een huwelijk alleen geldig is wanneer het ook kerkelijk is bevestigd. In de Rooms-Katholieke Kerk spreekt men van *inzegening* van het huwelijk door de priester, of van *overtrouwen in de kerk*. In de reformatorische kerken spreekt men van de *kerkelijke bevestiging* van het huwelijk of van het *bidden om Gods zegen over het huwelijk*.

EEN CHRISTELIJK HUWELIJK: FUNDAMENT EN BOUWSTENEN

Met een *christelijk* huwelijk wordt niet alleen een huwelijk tussen twee christenen bedoeld, maar vooral een huwelijk dat zijn basis vindt in de liefde van God die in Christus tot ons komt.

Lees 1 Johannes 4:7-11.

God is de Bron van liefde, ook van de liefde tot de naaste. Dat geldt zeker voor de unieke en intieme liefde binnen de band van het christelijk huwelijk. Wanneer je spreekt van een *christelijk* huwelijk, dan houdt dit tegelijk in dat de innige huwe-

lijksliefde tussen man en vrouw een afspiegeling behoort te zijn van Christus' liefde en trouw tot Zijn gelovigen. Het christelijk huwelijk verwacht en verlangt naar Gods toekomst. Daar zal geen huwelijk meer zijn tussen mensen, daar zal de bruiloft van het Lam met Zijn bruidskerk zijn, daar zal de voltooiing zijn van de huidige afspiegeling (in het christelijk huwelijk) van Christus' liefde voor Zijn volk en dan zal het zijn 'God alles in allen' (1 Kor. 15:28).

De huwelijksband tussen man en vrouw hoort een afspiegeling te zijn van Christus' liefde en trouw tot Zijn gelovigen.

Het fundament, de basis en het uitgangspunt van het christelijk huwelijk liggen in de liefde van God door Christus. Het is een zichzelf wegschenkende liefde, een liefde die geeft, een liefde die op het heil en welzijn van de ander is gericht. Deze liefde, die zich aan de ander geeft, is de dragende en drijvende kracht van het christelijk huwelijk. Het is van onuitsprekelijk belang dat man en vrouw in het huwelijk elkaar geestelijk kunnen verstaan. Om een huwelijk aan te gaan is er méér nodig dan elkaar aardig en leuk vinden; is er méér nodig dan van elkaar houden; is er méér nodig dan de liefde om voor elkaar de zorg op zich te willen nemen; is er méér nodig dan er voor elkaar te willen zijn, namelijk: de *band van het geloof in Christus de Zaligmaker*. Als je allebei, ieder persoonlijk, geleerd hebt voor God een schuldige zondaar te zijn die alléén door het bloed van Christus behouden wordt, dan weet je allebei van het knielen onder aan het kruis van Golgotha. Je moet als man en vrouw de weg naar het kruis van Golgotha persoonlijk kennen, om die weg ook sámen als echtbaar te kunnen gaan.

Daar mag de dragende en drijvende kracht voor het huwelijk, in alle omstandigheden waar het doorheen kan gaan, gebeden en gevonden worden. Als je die weg kent, leer je iets van de echte liefde zoals Paulus die beschrijft in 1 Korinthe 13:4-8a en mag je ook de kracht vinden om in die weg lief te hebben.

Lees 1 Korinthe 13:4-8a.

Dit gedeelte uit de eerste Korinthebrief kun je zien als de bouwstenen voor het christelijk huwelijk.

Schrijf in onderstaande tabel voor elk van deze eigenschappen een korte toepassing op.

De liefde ...	Toepassing:
is lankmoedig	Man en vrouw leren ...
is goedertieren	Man en vrouw leren ...
is niet afgunstig	Man en vrouw leren ...
handelt niet lichtvaardiglijk	Man en vrouw leren ...
is niet opgeblazen	Man en vrouw leren ...

handelt niet ongeschiktelijk	Man en vrouw leren ...
zoekt zichzelf niet	Man en vrouw leren ...
wordt niet verbitterd	Man en vrouw leren ...
denkt geen kwaad	Man en vrouw leren ...
verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid	Man en vrouw leren ...
bedekt alle dingen	Man en vrouw leren ...
gelooft alle dingen	Man en vrouw leren ...
hoopt alle dingen	Man en vrouw leren ...
verdraagt alle dingen	Man en vrouw leren ...

Het christelijk huwelijk is een door God ingestelde twee-eenheid, die door Christus als de Derde gedragen en geheiligd wordt: ‘een drievoudig snoer wordt niet haast verbroken’ (Pred. 4:12b).

Deze tekst spreekt over het beeld van een touw dat uit drie ineengevlochten draden bestaat. De draden los van elkaar zullen gemakkelijk breken, maar ineengevlochten is het haast onmogelijk om het koord stuk te trekken.

De Prediker betreft dit allereerst op een reisgenootschap dat op pad is. Een groep van drie personen reist veiliger en doelgerichter dan een groep van twee. Ook een echtpaar vormt een gezelschap dat op reis is, naar de eeuwigheid. En op die reis is de derde Reisgenoot onmisbaar.

In 1 Korinthe 13 spreekt Paulus vanuit het perspectief van de levenslange verbondenheid aan elkaar over het geheimenis van het huwelijk. De levenslange trouw en liefde aan elkaar vinden hun diepste vervulling in de eeuwige trouw en liefde van Christus voor Zijn volk. Juist het levenslange karakter van de huwelijksband maakt Christus tot voorbeeld van Zijn eeuwig verbond der liefde met de Zijnen.

VRAGEN

1. Wat roept het bij je op wanneer je leest over het 'loslaten van je vader en moeder' en over de kracht van de betekenis van het woord 'aankleven'?
2. Wat zijn jouw motieven om te trouwen?
3. Ieder die op het punt staat om te trouwen, heeft zekere angsten. Waar ben jij bang voor?
4. Hoe zul jij je moeten aanpassen in het huwelijk?
5. Welke interesses voor activiteiten in je vrije tijd deel je met elkaar?
6. Welke dingen hebben jullie met elkaar gemeen? Denk aan leeftijd, cultuur, kerkelijke achtergrond of godsdienst, economisch niveau, interesses.
7. Hoe is je relatie met je schoonouders?